

RAPPORT FRA TAKSERING AV RYPER I VINGELEN 2022

Taksering ble gjennomført i Ørvilldalen/Tangen 13. og 14. august, Nonsvola/Gråvola, 19. og 24. august. Busjødalsrabban/Gjersjøhøa har ikke blitt taksert siden 2020.

Antall linjer i Ørvilldalen/Tangen 7
Takseringslinjer i meter 28 000

Antall linjer i Nonsvola/Gråvola 3
Takseringslinjer i meter 9 100

Antall linjer i Busjødalsrabban/Gjersjøhøa 0
Takseringslinjer i meter 0

Takseringene har omfattet de samme linjene hvert år og startet opp i 2002 i Ørvilldalen/Tangen, i 2012 på Busjødalsrabban/Gjersjøhøa og i 2018 i Nonsvola/Gråvola. Det ble foretatt ei prøvetaksering i Nonsvola/Gråvola i 2017 men med andre linjer.

John Haakon Stensli har hatt hovedansvaret for takseringa i Nonsvola/Gråvola og Per Østigård/ Ole Petter Hansæl i Ørvilldalen/Tangen.

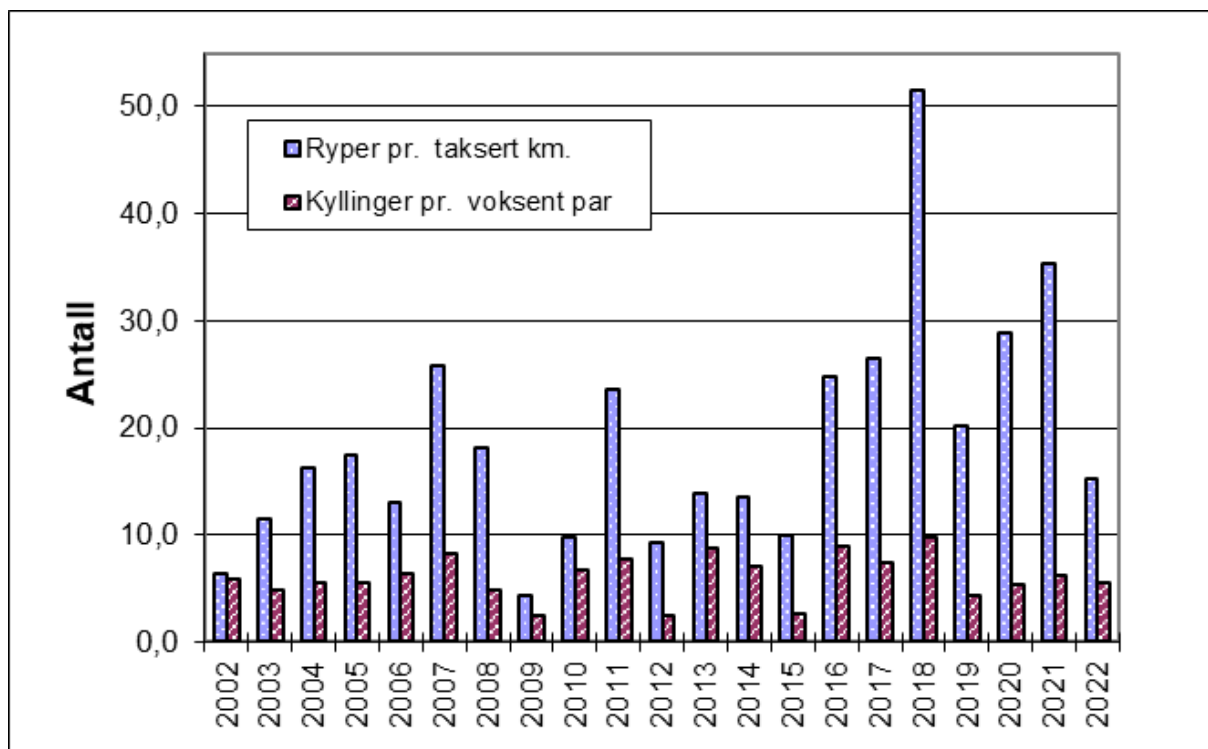
De to største områdene som takseres i Vingelen har blitt vurdert som representative for store deler av Vingelen. Nonsvola/Gråvola har imidlertid blitt ansett som et svakere produksjonsområde enn mye av Vingelen forøvrig, slik at egne takseringer burde foretas her. Dette vil gi muligheter for en mer presis forvaltning gjennom mer differensierte regler for ulike områder. I praksis vil dette si strengere regler for Vola.

Det er fra 2018 etablert felles kortfelt for Vingelen (Vingelen sameie og Vingelen utmarkslag) og Tynset vestre grunneierlag. Dette omfatter Nonsvola i Vingelen, Gråvola i Vingelen og Tynset, og Tverråvola i Tynset. I tillegg inngår skogsterreng rundt disse snaufjellsområdene. Takseringslinjene er lagt over Nonsvola og Gråvola, og antas å være relativt representative for rypeterreng i hele feltet.

Takseringa har i år vært gjennomført under til dels vanskelige vitringsforhold for hundene.

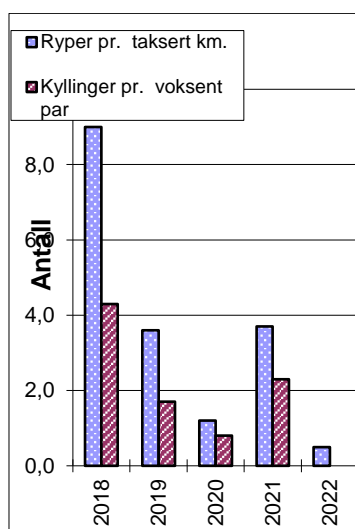
Statistikdata for Ørvilldalen/Tangen

År	Antall observasjoner	Antall voksne	Antall kyllinger	Antall ryper	Ryper pr. taksert km	Ryper pr. km ²	Kyllinger pr. 2 voksne
2002	37	46	133	179	6,3	36	5,8
2003	74	94	232	326	11,5	68	4,9
2004	93	121	335	456	16,3	89	5,5
2005	104	130	361	491	17,5	86	5,6
2006	61	88	275	363	13,0	60	6,3
2007	95	140	581	721	25,8	152	8,3
2008	99	149	357	506	18,1	79	4,8
2009	34	57	67	124	4,4	11	2,4
2010	38	63	211	274	9,8	40	6,7
2011	77	134	525	659	23,5	87	7,8
2012	76	119	141	260	9,3	34	2,4
2013	66	72	318	390	13,9	42	8,8
2014	51	84	294	378	13,5	52	7,0
2015	77	119	159	278	9,9	38	2,7
2016	85	127	566	693	24,8	98	8,9
2017	95	157	582	739	26,4	98	7,4
2018	154	247	1199	1446	51,6	149	9,7
2019	103	176	389	565	20,2	71	4,4
2020	126	218	592	810	28,9	102	5,4
2021	158	247	743	990	35,4	137	6,2
2022	84	113	314	427	15,25	58	5,6

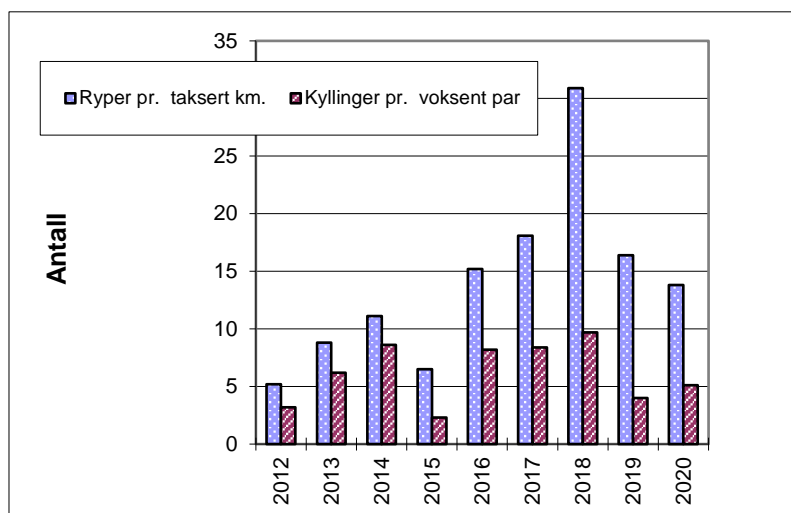
Statistikdata for Nonsvola/Gråvola

År	Antall observasjoner	Antall voksne	Antall kyllinger	Antall ryper	Ryper pr. taksert km	Ryper pr. km ²	Kyllinger pr. 2 voksne
2018	21	26	56	82	9		4,3
2019	13	18	15	33	3,6		1,7
2020	7	10	4	14	1,2		0,8
2021	14	16	18	34	3,7		2,3
2022	5	10	0	10	0,5		0

Statistikdata for Busjødalsrabban/Gjersjøhøa

År	Antall observasjoner	Antall voksne	Antall kyllinger	Antall ryper	Ryper pr. taksert km	Ryper pr. km ²	Kyllinger pr. 2 voksne
2012	21	30	48	78	5,3	23	3,2
2013	33	42	131	173	8,8	33	6,2
2014	31	41	177	218	11,1	44	8,6
2015	41	60	68	128	6,5	27	2,3
2016	42	58	238	296	15,2	62	8,2
2017	49	68	286	354	18,1	69	8,4
2018	72	103	501	604	30,9	92	9,7
2019	66	107	214	321	16,4	49	4,0
2020	43	76	195	271	13,8		5,1
Ikke taksert							

Taksørenes vurdering:

Antallet kyllinger i en høstbestand påvirkes av mange faktorer. De tre viktigste er størrelsen på stamfuglbestanden, mengden rovdyr som beskatter ryper samt været på våren og forsommeren.

- Stamfuglbestanden må sies å være bra i området Ørvilldalen/Tangen etter et brukbart rypeår i 2021 men viser en nedgang i 2022.
- Smågnagerbestanden er i god og det ble observert en god bestand av mus og lemmen i år. Det ble observert mer rovfugl enn vanlig. Rovfuglbestanden vurderes som høy og kommer som en følge av oppgangen i bestanden av smågnagere. Økt antall smågnagere har redusert predasjonen i eggfasen men kan medføre mer predasjon i kyllingfasen samt utover høsten.
- Været var i bra under klekkinga i juni men noe mindre gunstig i starten av juli. Vi er usikre på om juliværet har påvirket produksjonen i særlig grad.

Takseringa i Ørvilldalen ble gjennomført under til dels vanskelige værforhold pga. høy temperatur. Dette tror vi har påvirket resultatet av takseringa i negativ retning da dårlig vitring fører til at hundene finner en lavere andel av fuglene i området enn hva tilfellet ville ha vært under gunstigere værforhold.

Etter flere meget gode og middels gode rypeår på rad viser takseringa et rypeår litt under middels for området. Det er absolutt ikke snakk om et krakk, men en nedgang som føyer seg inn i en normal bestandssvingning. Produksjonen av kyllinger er relativt god. Under bedre værforhold i takseringa tror vi at vi ville fått et høyere totalresultat og en rypebestand som i et gjennomsnittså.

Busjødalsrabban/Gjersjøhøa er ikke taksert i 2021 og 2022.

Takseringa på Nonsvola/Gråvola, ble gjennomført under til dels vanskelige værforhold pga. høy temperatur. Dette tror vi har påverka resultatet av takseringa i negativ retning da dårlig vitring fører til at hundene finner en lavere andel av fuglene i området enn hva tilfellet ville ha vært under gunstigere værforhold.

Etter middels gode rypeår i Nonsvola/Gråvola viser takseringa et rypeår under middels for området uten produksjon av kyllinger. Under bedre værforhold og med bedre hundematerialet tror vi at vi ville fått et høyere totalresultat.

29. august 2022

Ole Petter Hansæl